

Posudek vedoucího

Autor: Adéla Protivínská

Název: Etické otázky každodenního života: odpovědnost a nakupování

Studijní obor: Společenské vědy se zaměřením na vzdělávání

Oponent: prof. Pavel Floss

Téma práce si autorka sama navrhla a jako cíl uvedla analýzu souvislostí mezi ekologickými a sociálními problémy a konzumním stylem euro-americké společnosti, a rozbor fair tradu jako alternativní a etické možnosti nakupování. Tomu odpovídá i rozdělení práce, v níž se autorka nejprve soustředí na hodnoty naší společnosti, které vedou k uvedeným problémům, otázku odpovědnosti za nakupování a rovněž provázanost s nastavením ekonomiky a mezinárodního obchodu. Na závěr této části práce se autorka věnuje dvěma konceptům, které slibují určité parciální řešení a to konceptu trvale udržitelného rozvoje a dobrovolné skromnosti.

Druhou část práce věnuje autorka již zmíněnému rozboru fair tradu. Ukazuje, co fair trade poskytuje ve vztahu k přírodě i lidem, seznamuje s procesem certifikace a užíváním fair tradu včetně naší země a upozorňuje na problémy, se kterými se potýká. Fair trade vyzdvihuje jako smysluplnou aktivitu, která je etická ve vztahu k přírodě, férová k výrobcům a umožňuje jednotlivcům vymanit se částečně ze soukolí krátkozrakého konzumerismu.

Práce je velmi zdařilým kompilátem názorů a zkoumání na téma konzumerismus, odpovědnost, udržitelný rozvoj a férovost ve vztahu k zemím třetího světa. Autorka však na mnoha místech vyjadřuje i vlastní názor a svojí prací se snaží (úspěšně) ukázat, že naše odpovědnost nekončí hranicemi vyspělého světa, ale v globalizovaném provázaném světě se týká rovněž každodenních úkonů, jako je nakupování. Autorka dobře rozlišuje mezi problémy, které lze řešit etickým postojem a problémy, které ani z pozice jednotlivce nejsou řešitelné jakým je např. nastavení mezinárodního obchodu. Ačkoliv byla pro téma od počátku angažovaná, projevuje ve své práci kritický odstup. Fair trade chápe jako řešení, které není využitelné plošně.

Autorka píše vyspělým kultivovaným jazykem, odbornou terminologii užívá správně. Zvolila zhuštěný a poměrně strohý jazykový styl, který však odpovídá jazyku obvyklému pro odbornou oblast jejího tématu.

Pro práci čerpá z relevantních knižních zdrojů a autorit v oboru sociální ekologie a ochrany životního prostředí (Librová, Nováček, Moldan, Keller,...) i filosofie (Rich, Kolářský). Užívá rovněž názory osob angažovaných v problematice ochrany životního prostředí a fair tradu, tedy informovaných. Způsob, jak tyto zdroje autorka pro práci využila, považuji za vhodný.

Práci doporučuji k obhajobě s hodnocením: A

K diskusi doporučuji tato témata:

1) Domníváte se, že regulace spotřeby je jediným řešením ekologické a sociální krize (s. 26) a to na společenské i individuální rovině. Jak byste si představovala omezení spotřeby na rovině společenské? Nebylo by takové omezení v rozporu s principy svobody? A co by je případně ospravedlňovalo?

2) V souvislosti s vaším pedagogickým zaměřením – Jak se domníváte, že je možné zvyšovat vědomí, respektive pocit odpovědnosti za následky, které nejsou přímé a často vzdálené?

Mgr. Marie Hrdá, Ph.D.

V Kostelci nad Orlicí 26.5.2016